

XIV. KELEMEN PÁPA

ORÖK EMLEKEZETNEK OKÁÉRT.

A mit a' mi Urunk és meg Váltónk a' JÉBUS CHRISTUS,
a' Békeségnek a' Proféta által meg jóvendöltetett ama'
Fejedelme, e' Világra jöven, az Angyalok által elsőben a'
Pásztoroknak meg jelentett, azután Maga Személyjében,
minkelőtte az Égekbe fel menne, ottan ottan Tanítványi-
nak meg hagyott; midön mindeneket meg békéltetett volna az Atya Istennel, a'
Maga Keresztének Vére által békeséget szerezvén, mind a' kik e' földön, mind
a' kik a' Mennyekben vagynak; az Apostoloknak is ezt a' meg békéltetésnek
Szolgálatját, és Beszédét adta, hogy a' Krisztus kepében járván Követségben,
a' ki nem a' vizsza vonásnak, hanem a' békeségnek és szeretelek istene, hir-
detnék az egész Világnak a' békeséget, és minden erejekkel azon lennének,
hogy mind azok, a' kik a' Krisztusban *ujonnan* születtettek, igyekeznének meg
tartani a' Léleknek egységét a' szeretelek általa, egy test és egy Lélek *lévén*,
miképen hogy a' hivatalnak egy reménységére hivattattak, mellyre el nem jut-
hat lenki, a' mint Sz. Gergely Pápa mondja, hanem ha arra felebarátival egyenlő
szízzel fut.

Mi is mihelyt minden érdemünk nélkül ebbe a' Péter székibe emeltetünk; erről az Istentől Nékiünk különösen adattatott meg békéltetésnek bezedéről és szolgálatjáról meg emlekeztünk, azt éjjel és nappal szemünk előtt forgattuk, 's szívünkbe mélyen bé nyomva tartván, annak erőnkhez képest eleget tenni igyekeztünk; segítségül híván szüntelen az Urnak Nevét, hogy Mincket és a' Maga' egész Nyáját arra igazgatná, hogy a' Békeleségről gondolkodnánk, arról tanátskoznánk, és annak elérésére vezető leg bátorságosabb 's bizonyosabb utat előttünk fel nyitni méltóztatnék. Nem csak, hanem jól tudván hogy az ő Tanásából tétettettünk a' Nemzetségeknek és az országoknak *Fejévé*, hogy a' Magaságos' Szölejének, mivelésében a' Keresztyén Vallás epületinek fen tartásában, mellynek belső szegület köve a' Krisztus, gyomláljunk, rontfunk, veszesünk, törjünk, építsünk és plántáljunk: e' volt mindenkori szándékunk és állhatatos akaratumk, hogy valamiképen semmit el nem kívántunk azok közzül mulatni, a' mellyek által, akár plántálással, akár építéssel, a' Keresztyénségnek közönséges békeleségét és tsendeségét fenn lehet tartani: úgy, azon felebaráti szeretet hozván magával, kézkek lennénk ki gyomlálni és el rontani még azt is, a' mi nékiünk leg kedvesebb és leg gyönyörösegefebb volna, és a' mi nélkül, nagy szívbeli fájdalom és keserűség nélkül, el nem lehetnénk.

Késég kívül vagyon ugyan, hogy a' Szerzetek majd leg elsőek azok között az eszközök között, a' mellyek leg hasznosabbak a' Catholica közönséges Társaság' Javának és boldogságának elérésére; úgymint a' mellyek akár mikor is különös díszire, oltalmára, és hasznára voltanak a' Krisztus Közönséges Anyaszentegyházának. Erre nézve ez az Apostoli Sz. Szék nem csak helyben hagyta, 's oltalmával segítette őket; hanem sok Jótéteményeket, Szabadságokat, Tehetségeket is engedett azoknak, őket sok szolgálatoknak terhe alól ki vette, hogy mind ezek által annyival inkább fel indulnának 's fel buzdulnának, a' Kegyeségnek, az Isteni Szolgálatnak gyakorlására, és arra, hogy a' Népeket bezedékekkel és példajokkal helyesen oktassák, a' Hívek között a' Hínek egységét fen tartsák, és mind jobban jobban erősítsék. De mikor oztán valamelly szerzetből nem származtanak a' Keresztyén Népre azok a' bövséges és kívánatos hasznok, a' mellyeknek elérésére azok eleinte szerzetettek, vagy ennek inkább kárára láttattak lenni; a' kik meg akadályoztatták inkább, mint sem előbb mozdították annak tsendeségét; ugyan ezen Apostoli Szék, a' melly ezeknek fundálásában Maga munkálkodott, 's Magat érettek közbe vetette, őket, vagy új Törvényekkel meg erősítette, vagy eléb-beni életeknek szoros regulája alá vetette, vagy egészen el törölte, 's el zélézfattette.

Ezen az okon, előttünk lévő III. Innocentius Pápa midön látná, hogy a' számtalan külömbféle Szerzetek az Isten Anyaszentegyházában nagy zürzávart okoznának: a' Lateranumi Közönséges IV. Gyülésben keményen meg tilalmazta, hogy senki többé új Szerzetet fel ne állítson, hanem, ha valaki Szerzetelésé akarna lenni, azok közzül valamellyik Szerzetbe álljon, a' mellyek már akkor

helyben hagyatták 's meg erősítették. Azt is végezte annakfelette, hogyha valaki ujonnan Klastromot fundálna: azok közzül valamelyik életének, és öltözetének módját vétetné fel abban, a' mellyek már helyben hagyattának. A' mellyből következett, hogy tellyeséggel nem szabad vólt, a' Romai Pá. pának különös engedelme nélkül, új Szerzetet álitani fel; méltán is; mert mivel az *effele* újabb Tárfaságok fel álitásának az a' tzelja, hogy azok által a' Kegyeség nagyobb tökéletességre mennjen; szükség, hogy annak jövendő életének módját elsöben Maga ez az Apostoli Sz. Szék meg vizsgálja, és megfontolja szorgalmatosan, hogy valami módon, a' nagyobb Jonak, 's szentebb életnek színe alatt, az Isten Anvaszentegyházában nagyobb alkalmatlanságok, 's ne talám gonoszok is, ne támadjanak.

Jöllehet pedig mind ezeket igen nagy előre való vigyázással rendelte említett III. Innocentius: mindazonáltal annakutánna nem ták arra vették az alkalmatlan emberek helytelen untatásokkal az Apostoli Széket, akarátja ellen is, hogy némelly, magokat bizónyos rendtartásokhoz alkalmaztato, Szerzeteket helyjeken hagyna; hanem arra is ment sokaknak vakmerö kevélysége, hogy más egyéb Szerzetek is, kivált a' Köldülök, sokkal többre szaporodnának, mint sem azt külömben meg lehetett volna engedni. Mellyek midön egészen szembe tüntek: X. Gergely, nem külömben előttünk élt Pápa, hogy mindjárt eleit venné e' gonosznak, a' Lugdunumi Közöséges Gyülésben meg ujtván, elötte és előttünk élt III. Innocentius rendelését, szorofsabban meg tiltotta, hogy senki többé új Szerzetet, vagy új Öltözetek nemét, ne találna fel. Közöségesen pedig minden Szerzeteket, és Köldülök Rendeket, mellyek e' L. eranumi IV. Gyülés után találtattak fel, és a' mellyeket az Apostoli Szék meg erősíteni nem méltóztatott. örökösen meg tiltott, és eltörölt. A' mellyek pedig az Apostoli Széktöl meg erősítették, úgy rendelte felölök, hogy nem külömben, hanem így álhassanak fen: hogy tudni illik, azon a' Szerzeten lévöknek úgy leheffen meg maradni abban ha úgy akarnák; hogy annakutánna senkit a' magok Szerzetekbe be ne vegyenek, sem ujonnan Házat, vagy valamely Helyet ne szerezzenek, sem a' Házakat, vagy az ollyas Helyeket, mellyeket birtanak, azon Sz. Széknek különös engedelme nélkül el ne idegenítsék. Mert egészen az Apostoli Székre bizta, mitfoda rendelést akana továbbra mind azok eránt tenni: akár a' Sz. Földön *teendő szolgálatokra*, akár a' szegényeknek segítségekre, akár más egyéb kegyes végekre kívánná azokat, a' Püspökök, vagy máfok által, a' kiket e' végre maga az említett Szék ki rendelne, fordítani. Söt a' Szerzeteleket is személy szerént meg tiltotta, hogy tellyeséggel a' külsö embereknek ne prédikáljanak, azoknak Gyónáfokat ne halgassák, öket el se temessék. Világosan ki jelentette mind azon által, hogy ezen Végezésében nem foglaltattak bé a' Dominicanusok és a' Minoriták, kiket is hogy a' közöséges Anyaszentegyház helyben hagyott légyen meg tetszett abbólja nyilván való hafzonból, melly azokból erre hárúlt. Annakfelette az Augustinus Szerzetéböl való Remetéket és Karmelitákat is egészen a' magok állapotjában hagyta, azért hogy azö Szer-

zetek az említett Lateranumi Közönséges Gyűlés előtt állítottatott fel. Utóljára meg engedte személy szerént a' Szerzeteknek, a' kikre ezen Rendelés ki terjedett, hogy közönségesen más Szerzetekbe álljanak, a' mellyek már ekkor helyben hagyattak; úgy mind azon által, hogy sem egész Szerzet más Szerzetbe, sem egy Convent más Conventbe az Apostoli Széknek különös engedelme nélkül által ne menne, se Lakását ne változtatná.

Ezen nyomdokot követték az időkhöz képest más előttünk élt Római Pápák is, kiknek az ő vezevéseiket itten mind elől számlálni hosszas volna. A' többek között pedig V. Kelemen Pápa, Urunk Születése után 1312. esztendőben, Pünköst Havának 2 napján költ 'petsétes Levele által, a' Templariuskoknak Szerzetét, kik különben Katonák is voltak, jöllehet Törvényesen meg erősítették, és a' Keresztyn Vallásnak olly nagy hasznára voltak, hogy az ő Szerzeteket az Apostoli Szék különös hasznokkal, szabadságokkal és tehetségekkel meg ajándékozta, fok szolgálatoknak terhe alól ki vette: mind azonáltal mivel mindenek előtt gyalázatosokká lettenek, azok Szerzetét el törölte, és tellyeséggel el fogyasztotta, ámbár a' Bétfi Közönséges Gyűlés, a' kire is az ő ügyöknek meg vizsgálását bízta volt, azok ellen formalis és utolsó Sententiát magától hozni nem akart.

Nem különben előttünk élt V. Pius, kinek különös Szentségét tiszteles és tisztá a' Catholica Anyaszentegyház, a' *Humiliatus Fraterek* Szerzetét, melly a' Lateranumi Gyűlés előtt szerzetett, jöllehet azt, előtte élt bódog emlékezetű III. Innocentius, III. Honorius, IX. Gergely, V. Miklós, hasonlóképen Római Pápák helyben hagyták: mint hogy mindazonáltal, az Apostoli Végezéseknek nem engedvén, magokkal, 's másokkal már nem egyezhetvén, semmi jelét magok jövőendő jó viselesének nem adták; és mivel némelleyek azon Szerzetből, Boronius, a' Római Szent Egyház Kardinálisa, és az említett Szerzetnek Apostoli őltalmazója és Gondviseelője meg ölettetésére Istentelenül öszve esküdtenek vala, ki irtotta, és tellyeséggel el törölte.

Bódog emlékezetű VIII. Orbán, előttünk élt Pápa is, az ő 1626. Esztendőben Bőjt elő Havának 6. Napján költ hasonló Pápai Levele által, öököffen el törölte a' *Conventualis Reformatus Fraterek Congregatioját*, mellyet hasonlóképen előttünk élt bódog emlékezetű V. Sixtus Pápa közönségesen helyben hagyott, és a' mellyhez fok jó akarattal volt; mivel az említett *Frater* ekről semmi Lelki Házon az Isten Anyaszentegyházára nem hárult; sőt ezen ezen *Conventualis Reformatus*, és más *non Reformatus Fraterek* között igen fok különbségek támadtak: Házaikat, Conventjeiket, helyeiket, házi eszközeiket, 's minden, akármelly névvel nevezendő, Józágokat és Jussokat, a' mellyek akármí módon az említett *Congregatio*hoz tartozanak, a' Minoritáknak adta és engedte, ki vévén az egy *Neapolitana*, és Padvai Sz. Antal házat, melly *de Urbe* neveztetett, mellyek közziul ezt a' hátulsót az Apostoli Kamara Józágai közé számlálta, hogy azzal Maga, és *Successori*, úgy bánhassanak, a' mint nélkül tesszik: az el töröltetett Társaságbéli *Fraterek*nek pedig meg engedte, hogy

a' Capucinusok közzé, kik *de Observantia* neveztetnek, szabadon által meh-
h fienek.

Ugyan azon VIII. Orbán Pápa, más hasonló 1643. Esztendőben, Ka-
rátson Havának második Napján költ Pápai Levele által örökösen el törölte
és el rontotta Szent Ambrúsnak, és Szent Barnabásnak Szerzetét, melly *ad Ne-
mus* neveztetett, és az említett el töröltetett Társaságbéli Szerzetefeken hatalmat
adott a' Püspököknek, hogy azokra vigyázzanak; ezeknek pedig meg engedte,
hogy által meheffenek más valamelly Szerzetbe, mellyet az Apostoli Szék
helyben hagyott. Melly el töröltetést előttünk élt böl dog emlékezetü X. In-
nocentius Pápa is, Urunk Születése után 1645. Esztendőben, Sz. György Ha-
vának első Napján költ Petsétes Levele által meg erősített, 's annak felette
ezeknek Klastromaikat, 's azoknak Javait, mellyek az előtt ezen Szerzetefekéi
vóltanak, Világiakká tette, jelentvén egyszer 's mind, hogy örökösen azok
fognának lenni.

Ugyan azon említett előttünk élt X. Innocentius, az ő hasonló Pápai,
1645. Esztendőben, Böjt Más Havának 16. Napján költt Levele által, az Isten
Anyja szegény Áhitatos Oskolák (Piaristák) Szerzetét, jóllehet azt előttünk
élt XV. Gergely Pápa, a' dolognak értelmes előre való meg vizsgálása után,
közönségesen helyben hagyta, az abban támadott nagy zenebonák miatt, *Sim-
plex Congregatoria* húzta, mellyben fő Fogadások ki nem botsáttnak, azok-
nak a' Világi Papoknak formájára, a' kiknek Társasága *Institutum Oratorii in
Ecclesia S. Mariae in Vallicella de Urbe S. Philippi Nerine* neveztetik: ilyen mo-
don reducalt Renden lévő Szerzetefeknek akarmelly helyben hagyattatott szer-
zetbe szabad által menetelt engedett; az Újabbaknak, *Novitius*oknak bé véte-
lét, a' bé vétetteknek fel esküttetését meg tiltotta, a' Felsőséget végtére, és a'
Generalis Ministrernél, Visitatoroknál, 's más Superioroknál lévő tellyes Hatal-
mat egészen a' Püspököknek adta. És mind ezek egynéhány Esztendőkig
ilyen módon folynak; mig nem végtére ezen Ap stoli Szék, ezen említett
Rendelésnek hasznát által látván, azt az elébbeni fő Fogadások formájára viz-
sza húzta, és újra rendes szerzetté tette.

Ugyan azon előttünk élt X. Innocentius hasonló formában 1650. Eszt-
tendőben Mind szent Havának 29. Napján költt Levele által a' Basilikat,
Ordinem S. Basilii de Armenis, a' közöttök támadott egyenetlenségekért és viz-
sza vonásokért, el törölte: az említett el töröltt Rendbéli szerzetefeket Kis Pa-
pi ruhába öltöztetvén, azokon a' Püspököknek tellyes hatalmat adott, az el
töröltt *Conventnek* jövedelmiből rendelvén mindeniknek élelmére illendő költ-
séget; és akarmelly helyben hagyattatott Szerzetbe való szabad által menetelt
engedett.

Nem külömben ugyan az említett előttünk élt X. Innocentius, más
ugyan azon formában Sz. Iván Havának 22. Napján 1651. Esztendőben költt
Pápai Levele által, látván, hogy semmi idvésséges hasznokat nem reménylhetni
az Anyaszentegyházban, az úgy nevezett *Boni JESUS* Társaságban lévő Pa-

poktól : az említett Társaságot örökösen el törölte , 's az abbéli Szerzeteseket a' Püspökök' hatalma alá vetette, az el törölt Társaságnak jövedelméből rendelvén mindeniknek élélmére illendő költséget, és az Apostoli Széktől helyben hagyattatott akármely más Társaságba való által menetelt engedvén ; az említett Társaság Javainak más szent végekre leendő fordítását pedig egészen magának tartotta.

Utóljára a' bódog emlekezetű , ugyan előttiünk élt IX. Kelemen Pápa , minekutánna észre vette volna , hogy három Renden lévő szerzetesek , ugyanint az Algai Sz. György szerzetén lévő Kanonok , a' Felsői Hieronymus szerzetéből valók , és a' Columbanus Sz. Jánostól rendeltetett Jesuatufok , kevés vagy semmi hasznára nem volnának a' Keresztyénségnek , 's nem is lehetne reménykenni , hogy valaha hasznára lehetnének : tanátskozott azoknak el töltetésekről ; 's végbe is vitte azt az ő hasonló formában 1668. Esztendőben, Karátson Havának 9. Napján költt Pápai Levele által ; és ezeknek Jólzágaikat , 's tetszetős jövedelmeiket , a' Velentzések kívánságára , a' Törökök ellen leendő Krétai hadra fűzségesképpen meg kívántató költségekre fordította.

Mind ezeknek pedig el rendelésében , és el végezésében mindenkor helyesebbnek tartották az előttiünk élt Pápák azon leg tanátsosabb útát és módot követni , a' mellyet leg alkalmatosabbnak ítéltek arra , hogy az egymás ellen szüntelen való törekedéseknek egészen elejeket vegyék , és minden zivakodásokat el hárithassanak. Innen , azon vnalmás és sok bajcskodásokkal tellyes módot el hagyván , a' mellyel a' külső törvény Székeken gyakoroltatni szokott ítélet tételekben élnek , egyedül az Okosság után halgatván , azzal a tellyes Hatalommal , mellyet , mint a' Krisztusnak e' földön lévő Hely-Tartói , és a' Keresztyén Anyaszentegyháznak leg főbb Igazgatói , bövségefen vettenek , az egész dolgot el végezték ; úgy pedig , hogy azoknak a' Szerzeteknek , a' mellyek felől el végezték , hogy azokat el töröljék , sem azt meg nem engedték , hogy magokat mentvén , az ellenek tett terhes vádak alól menekedhetnének ; sem hogy azokat az okokat el hárithatnák , a' mellyekre nézve a' Pápák ezt fel találták.

Szemünk eleibe tévén azért ezeknek , és másoknak Példaikat , a' mellyeket mindenek nagyra betsülöttek , és azokra igen sokat hajlottanak ; midőn igen kívánnánk egyfzer 's mind hogy az alább említendő Végezésünkben bátran és tántorodás nélkül mehetnének elő : igyekeztünk minden lehető szorgalmatosággal és vizsgálódással értekezni mind a' felől , valami azon szerzetnek , melly közönségefen JÉSZUS' Társaságának neveztetik , eredetére , elő menetelire , 's máj állapotjára tartozik ; mellyből ki is tanultuk , hogy az a' maga Sz. Szerzőjétől a' Lelkeknek Idvésegekre , az Eretnekeknek , kivált pedig a' Hitetleneknek meg térítésekre , végre a' Kegyezségnek és a' Vallásnak nevedezésére szereztetett : És hogy ezen kívánatos végnek annál könnyebb és bódogabb el érésére ; annak Tagjai , mind közönségefen , mind egyenként magoknak az Évangyéliomi Izegezségre való szorossabb kötelezésével , az Istennek szenteltettek ; ták a'

Tudományokra, avagy a' tanulásra rendeltetett Collegiümokat vévén ki, mellyeknek úgy engedtetett hatalom a' jóvedelmeknek bé vételére, hogy semmit azokból a' magok Társaságoknak hasznára és javára, Fordítani soha neleheffen.

Ezekkel, és más szentséges törvényekkel hagyta vala helyben először ezt a' JÉSUŰS Társaságát ama boldog emlekezetű III. Pál előttünk éltt Pápa, Sz. Mihály Havának 27. Napján, Urunk Születése után 1540. Esztendőben költ Petsétes Levele által, és ugyan ő engedte meg azt is, hogy magoknak Törvényeket szabnának, mellyek által a' Társaság őltalmaztatnék, annak békésége, és abban a' szép rend, fenn tartatnék. És jöllehet ugyan azon előttünk éltt Pál ezt a' Társaságot igen szoros határok közé rekesztette, a' midőn azt először csak hatvan Személyekre szorította: mind azon által Bőjt elő Havának utolsó Napján költ más Petsétes Levele által, azon Társaságba mindenekezt bé hagyott menni, valakiket, annak Igazgatói, abba bé venni, helyesnek és szükségeseznek tartanának. Annakutánna 1540. Esztendőben Sz. András Havának 15. Napján költt Pápai Levelében ugyan ez a' mi előttünk éltt Pál, fok és nagy Szabadságokkal meg ajándékozta ezt a' Társaságot, és ugyan azon Levelében, a' mit külömben az említett Társaság Generalisainak már Maga meg engedett, hogy huz Priesbitereket válaszszanak, kik a' szent Munkában segítségül lennének, és azoknak szinte olyan nagy hatalmat, mások felett való méltóságot, engednének, mint a' minémüvel a' fel'esküdtek, *Professufok* birnak: ugyan azt másokra is, mind azokra, valakiket ezek az Előli járók arra alkalmatosoknak látnának, minden vég és számoknak meg határozása nélkül ki terjesztetni parantfolta. Annak felette ezt a' Társaságot, ebben lévő minden Személyeket ennek Tagjait, és minden Javait, akarmelley Püspököknek hatalmok, törvények, igazgatások, az októl való függés alól ki vette egészen 's fel szabadította, és a' maga' 's az Apostoli Széknek őltalmazó szárnyai alá fogta.

Szinte annyit engedtenek ennek a' Társaságnak egyéb előttünk éltt Pápák is. Mert bizonyos az, hogy ama' boldog emlekezetű III. Julius, IV. Pál, IV. és V. Pius, XIII. Gergely, V. Sixtus, XIV. Gergely, VIII. Kelemen, V. Pál, XI. Leo, XV. Gergely, VIII. Orbán, és más Római Pápák azokat a' *Privilegiumokat*, a' mellyek már ez előtt ennek a' Társaságnak adattattak, vagy meg erősítették, vagy azoknak értelmeket világosabban tették ki. Mindazonáltal magából az Apostoli Végezeéseknek Rendiből, és azoknak szavai-
ból nyilván ki hozhatni, hogy ebben a' Társaságban, májd szinte annak ennek kezditől fogva, külömb külömbféle ellenkezések és vetekedések kezdettenek támadni; még pedig nem csak magok között, a' kik ebben a' Társaságban vóltanak, hanem meg más szerzetek, kis Papok, Académiák, *Universitasok*, közönséges Oskolák, sőt még a' Fejedelmek között is, a' kiknek Jöszágokba ezek bé vóltak vétettetve. Meg tesszik ugyan onnan az is, hogy mind ezek a' tzivakodások és veszekedések támadtanak néha a' Fogadásoknak természetéről, arról az időről, mellyben ennek a' Társaságnak Tagjainak meg lehetne engedni

a' Fogadások ki botsátását; arról a' hatalomról, melly szerént ki lehet ezeket verni, őket a' *Congrua*, és fő Fogadások ki botsátása, nélkül, a' Tridentumi Gyűlés. és boldog emlekezetű előttünk élt V. Pius Pápa Végezései ellen, a' Papi szent Rendekre meltoztatni; néha arról a' tellyes hatalomról, mellyet ezen Társaságnak *Generalis Præpositusa* magának tulajdonított, és más dolgokról, a' mellyek a' Társaságnak igazgatására tartoztak: majd a' Keresztyéni Tudománynak külömb külömb Agazatiról, az Oskolákról, arról, misfoda Szolgálatoknak terhe alól kellene őket ki venni, 's mellyek alól vagynak ki véve, a' *Privilegiumokról*, mellyek felől azt mondották a' Püspökök, 's más egyéb külső vagy belső méltóságban helyeztetett Személyek, hogy azok az ő hatalmoknak ellenére 's rövidségére vagynak; terhesek vóltanak a' Vádak is, mellyek az említett Társaságnak Tagjaira mentenek, 's a' Keresztyén Közönséges Társaságnak békeféségét nem kevésse meg haborították.

Innen ezen Társaság ellen sok panaszokodások támadtának. mellyeket az is nehezített, hogy azok némelly nagy tekintetű Fejedelmek' szájokból is hallattattak, 's azok is panaszt tévén, ama' boldog emlekezetű előttünk élt IV. Pál, V. Pius, és V. Sixtus Pápáknak fülökbe mentenek. Ezek között vóltt ama' nagy emlekezetű Spanyol országnak Catholicus Királya II. Filip, a' ki, mind azokat a' fontos okokat, a' mellyeken felette meg indúlt, mind pedig a' panaszokat, a' mellyeket a' Spanyol Országi Inquisitorokól hallott ennek a' Társaságnak mód nélkül való Szabadságai, és rendetlen igazgatásának formája ellen, és a' veszekedésnek azon fő okait, mellyekre némelly ezen Társaságnak Tudománnyal, és Kegyességgel tündöklő Tagjai is reá állottanak, ugyan az említett előttünk élt V. Sixtusnak bé jelentette, és őtet kérte, hogy ezen Társaság eránt Apostoli *Visitationi* rendeljen és parantsoljon.

Filep Kiralynak ezen kívánságában és szándékában meg egyezett említett előttünk élt Sixtus, mint hogy látta, hogy az igen helyes: és ezen Apostoli *Visitationi* hivatalra választott egy, okosfágával, jeles maga viselésével, és tudományjával magát mindenek előtt kedveltető Püspököt; ezenkívül egybe gyűjtötte a' Romai Szent Ekklesiának némelly Cardinalissait, meg parantsolván azoknak, hogy erre a' munkára szorgalmasan reá adnák magokat. De említett előttünk élt V. Sixtus, ideje előtt meg halálozván, a' mit igen nagy haszonra fel talált, végbe nem vihette. Az Apostoli Hivatalbéli leg főbb méltóságra emeltetvén pedig ama' boldog emlekezetű XIV. Gergely Pápa, S. Iván Havának 28. Napján Urunk Születése után 1591. Esztendőben költ Petsétes Levele által ezen Szerzetet ismét helyben hagyta; és meg erősítette mind azokat a' Szabadságokat, mellyeket az ő előtte élt Pápák ezen Társaságnak adtanak, kiváltképen pedig azt, melly szerént a' Társaságnak Tagjait ki vethetni és el botsáthatni minden Törvényes út. tudni illik minden előre való meg vizsgálás, tovább való Törvénykezés, minden Törvénybéli rend nélkül, ki hagyván még azokat a' szokásokat is, mellyekkel az illyeten dolgokban rend szerént élni szoktanak, supán csak a' dolognak igazságára, halgatván.

a' vétékre, vagy a' ki vétésnek más helyes okára vigyázzván, meg gondolván a' Személyeket is, és a' Környül álló dolgokat. Annak felette meg parantfolta együl egyig mindeneknek, hogy senki semmit ne szóljon, s' kiváltképen az Ekklesiából való ki rekesztéinek keményebb büntetése alatt meg tiltotta, hogy senki az említett Társaságnak rendtartásait és végezéseit egyenesen vagy melleleg ne háborgassa, sem azokban semmit akarmi módon változtatni ne merészljen. Meg engedte mindazonáltal mindennek, hogy, ha jónak itélné, hogy vagy valamit ahöz hozzá adnának, vagy belőle el vennének; azt egyedül Magának, és abban az időben elő Római Pápának, vagy tulajdon személyje szerént, vagy az Apostoli Szék Követei által jelenthesse bé, és annak eleibe terjeszhesse.

Nem hogy pedig mind ezek is elegendők lettenek volna azoknak a' panaszokodásoknak s' lármáknak lecsendesítésére, mellyek ez ellen a' szerzet ellen támadtak: sőt inkább majd az egész földet mind jobban jobban bé töltötték az a' felől való unalmas vetélkedések, minémü legyen ennek a' Társaságnak Tudományja, mellyről fogan azt mondták, hogy az az igaz Hittel, s' a' jó erköltségekkel ellenkezik: egymással, és a' magok szerzetén kívül lévőkkel nem egyezhettek, és igen fogan vádolták őket azzal, hogy egészen csak a' Világi Jószág keresés után vetették magokat. Mind ezekből származtanak egy részről ugyan azok a' nagy zenebonák, mellyek az Apostoli Széknek nagy szomorúságot okoztak, mellyeket minden jól tud: más felől pedig az, hogy fogan a' Fejedelmek között ezen Társaság ellen tanátsot tartottanak. Ezokáért, midőn ez a' Társaság ama' boldog emlekezetű előtünk élt V. Pál Pápától újra ki akarná nyerni, hogy az ő Szerzetét, és annak Szabadságait erősítene meg; kéntelenítettett azt kérni, hogy hagyná helyben, és magát közbe vetvén, erősítene meg ennek némelly Végezéseit, mellyeket amaz ötödik *Generalis Congregatioban* tett, és azokat szóról szóra tenné bé, ez eránt, Sz. Mihály Havának 4. Napján, Urnk Születése után 1606. Esztendőben költt Petsétes Levelébe; melly Végezésekben világosan olvashatni, hogy ennek a' Társaságnak Tagjai, a' kik ekkor egybe gyűltenek, az egymás között támadott viszsa vonások, és zenebonák, máfoknak ellenek való panaszokodásai és vádjai miatt kéntelenítettettek ilyen forma Végezést tenni. „ Mivel a' mi Társaságunk, mellyet a' végre támasztott az Úr, „ hogy az által a' Hit tovább terjedjen, és a' Lelkek meg nyeretessenek, valamiképen a' maga Szerzetétől ki telheő szolgálatok által, mellyek Lelki fegyver, ezen véget, mellyre igyekeznek, az Anyaszentegyháznak hasznára, „ felebarátinak épületire, a' Keresztnek Zászlója alatt boldogul el érheti, úgy „ mind ezeket a' nagy Jókat meg akadályoztatná, mind magát nagy veszedelmekre tenné ki, ha azokba elegyednék, a' mellyek világiak, a' külföldolgozásokra, és azoknak igazgatására tartoznak: bőszen rendelték azért a' mi „ Eleink hogy mivel Istennek vitézi vagyunk, magunkat azokba ne elegyítsük, mellyek hivatalunkat nem illetik. Min hogy pedig kivált ezekben a' veszedelmes időkhöz sok helyeken, és sok Fejedelmeknél (holott Maga

„ bődög emlékezettli Ignatz Atyánk úgy tartotta, hogy egy része az Istennek
 „ tartozó engedelmségnak, ha valaki ezeknek hozzá való szeretetését fen tartha-
 „ tja) talám némellyeknek vétsége, és vagy kevélysége, vagy tudomány nélkül va-
 „ ló buzgósága miatt, a' mi Szerzetünknek nem igen jó hire vagyon; a' Krisztusnak jó
 „ illatja pedig szükséges a' gyümölcsözősére: helyesnek ítélte ezen Gyűlés,
 „ hogy azt is el kellene távoztatni, a' mi csak helytelennek látszanék is, és a'
 „ mennyire lehet, a' helytelen gyanúságból származható panaszokodásoknak is
 „ eleit venni. Mellyre nézve ezen Végezésével erősen és keményen meg tiltja
 „ mind azokat, a' kik közülünk valók, hogy semmi közönséges dolgokba,
 „ semmi úton módon, bátor arra másoktól edesgettesenek, magokat ne avassák,
 „ és sem kérelem sem unszolás által, rendtar áfoktól el ne távozzanak. És azon
 „ kívül, minémü hathatósbab orvoságokkal 's eszközökkel gyógyittasék ezen
 „ nyavalya, ha valahol szükséges talána lenni, annak el igazítását, s minden
 „ ki fogás nélkül lejendő meg határozatását, a' *Pater Desinitorokra* bizta. „

Szívünknek igen nagy fájdamával tapasztaltuk bizonyára, hogy sem az
 említett, sem pedig más egyéb, annakutána is el követett módoknak, 's esz-
 közöknek semmi foganatjok, sem azokra semmi tekintet nem vólt, hogy azok
 által az említett Társaság ellen támadott, és tett fok 's terhes zenebonák, vá-
 dok és panaszokodások el hárittathattak volna, és hogy hijában igyekeztek
 azon a' több előttünk éltt Pápák, úgymint VIII. Orbán, IX. X. XI. és XII.
 Kelemen, VII. és VIII. Sándor, X. XI. XII. és XIII. Innocentius, és XIV.
 Benedek, a' kik az Anyaszentegyházat elébbeni kívántt sfendes állapotjába akar-
 ták visszaf állítani, fok hasznos rendeléseket adván ki, mind a' külső dolgokra
 nézve, hogy sem a' szent *Missiok*on kívül, sem azoknak alkalmatosságával,
 azokba magokat ne avatnak; mind a' veszedelmes viaskodások 's kemény vesze-
 kedések eránt, mellyeket ezen Társaság a' Püspökök, más Szerzetek, Szent
 helyek, és akármelly 's akármü Européi Ásiai és Americai Társaságok el-
 len, a' Lelkeknek nem kis romlására, 's a' Népeknek bámulására, indított;
 mind pedig némelly Pogány Szokásoknak magyarázta 's gyakorlása eránt,
 mellyekkel némelly helyeken éltenek, el mellözvén azokat, mellyeket a'
 Közönséges Anyaszentegyház helyben hagyott, vagy azon éntelmeknek magya-
 razata 's azokkal való élés eránt, mellyeket az Apostoli Szék, mint botrán-
 koztató, és a' jó erköltsöknek nyilván ártalmas dolgokat, el förlött, vagy
 végre más nagy dolgok felől, és a' mellyek a' Keresztyén Tudománynak, és
 annak Tisztaságának épségben lejendő mag tartására igen is szükségesek vóltanak,
 és a' mellyekből mind a' mi, mind pedig az előttünk való időkben igen fok ká-
 rok, és alkalmatlanságok származtanak, minémüek vóltanak némelly Catholica
 Tartományokban támadott háborúságok és zenebonák, némelly Européi és Ásiai
 Tartományokban az Anyaszentegyháznak üldöztetései; és a' mellyek végezette
 igen nagy keferúséget okoztanak, a' Mi előttünk lévőeknek, és kiváltképen azok
 között XI. Innocentius Pápanak, a' ki is kéntelen vólt meg parantfolni a' Tár-
 sásának, hogy több Üllakat *Novitulos*kat bé ne fogadjon, mind XIII. Inno-

centius Pápának, a' ki kéntelenítettett őket ugyan azon büntetéssel fenyegetni- és végezetre ama' bódog emlékezetü XIV. Benedek Pápának, ki is a' Portugalliai és Algarbiai hírséges Királynak, a' Kristusban Szerelmes Fiunknak, Tartományiban lévő Klastromoknak és Collegiumoknak *Visitationját* meg parantsolni illendőnek ítélte; úgy mindazon által, hogy sem azon Apostoli Széknek semmi vizsgálása, sem ezen Társaságnak semmi elő menetele, sem pedig a' Keresztyén Anyaszentegyháznak leg-kissebb házna is nem lehetett ezen utolsó Apostoli Levélből, mellyet épen előttünk éltt bódog emlékezetü XIII. Kelemen Pápától, erőszakkal inkább, (hogy azzal a' szóval éljünk, a' mellyel előttünk előttünk éltt X. Gergely Pápa is éltt a' fellyebb említett Lugdunumi Közönséges Gyűlésben) mint szép szerivel nyertek, mellyben a' JÉSZUS Társaságának Szerzete igen ditsértetik, 's ujra helyben hagyatik.

Akármedly jó ember is azt reménylette, hogy már valahára, illy fok és nagy szélvezsek és keserves változások után feljöne az a' kívánatos Nap, a' melly tündeséget és békeiséget hozna nagy bővséggel. De előttünk éltt XIII. Kelemennek Pápaságában sokkal szomorúbb és sűrűzavarosabb idők fordultak elő. Mert naponként az említett Társaság ellen a' panaszkodások, és kiáltások nevelkedvén sőt fok helyeken veszedelmes zenebonák támadások, ellenkezések, és botránkozások fordulván elő, a' mellyek a' Keresztyéni Szeretetnek kötelét megerőtlenítvén, sőt egészen elszaggatván, a' Hiveknek sziveiket a' részekre való hajlásra, a' gyűlölségre, és egymással való ellenkezésre nagyon felgyújtották: olly végső veszedelemben forgott a' dol g, hogy még azok is, a' kiket arról ditsértetek felette igen mindenek. hogy olly nagy jó akarattal 's szeretettel vagynak ehhez a' Társasághoz, mintha ugyan ez a' Kegyeltség Eleikről szállott volna rájuk, úgymint a' Kristusban Szerelmes Fiaink, a' Frantzia, Spanyol országnak, Portugallianak, 's mind a' két Siciliának Királyai, őket országokból, Birodalombokból, és Tartományaikból kényszerítették ki küldeni, és egészen ki hajtani; ezt az egyet gondolván illy fok gonosznak utolsó orvolságának, és a' melly leg szükségebb volt annak meg akadalyoztatására, hogy a' Keresztyén Népek magában az Anyaszentegyháznak Kebelében egymást ne bősizantának, ne ingerlenék, és ne háborgatnák.

Minthogy pedig nyilván tudták azt az említett a' Kristusban Szerelmes Fiaink, hogy ezen tőlök ki gondolt orvolság állandó, és az egész Keresztyén Világnak meg békéltetésére alkalmas nem lehetne, hanem ha ez a' Társaság tellyeséggel el törlötnék, úgy hogy soha többé ne is nevezetnék: annakokáért az említett előttünk éltt XIII. Kelemen Pápának igyekezeteket, és skaratókat megjelentették; és a' mint ezeknek Személyjek, ő előtte kedves volt és betsületes; azon egy akaratók és kívánságok lévén, kérték őtet, hogy mivel ennél alkalmasabb módot nem lehetne találni; élne ezzel, hogy az ő hatalmokban alatt lévőknek örökös bátorságát, és a' Kristus egész Anyaszentegyházának avát ez által nagy előre való vigyázással ki munkálkodná. Mivel pedig vé-

letlenül történt az említett Pápanak halála : az egész dolognak folyását megakadályoztatván, annak vége nem lehetett. Innen Minket, kiket az Isteni Kegyelem ugyan azon Péter' Székibe helyheztetett, ugyan azokra kértenek : kikkel egy értelemben, 's egy szándékkal voltak sok Püspökök, és más, nagy tudományú, és szent életű emberek.

Hogy pedig ebben a' nagy és nehéz dologban, a' mellytől olly sok függ, a' legbatorlagosabb útát választathatnánk: úgy tartottuk, hogy kevés idő nem elég léges arra, hogy nem csak szorgalmasan meg vizsgálhassuk, értelmesen meg fontolhassuk a' dolgot, és abban bölts végezéft teheffünk; hanem hogy sok foházkodásokkal, szüntelen való könyörgésekkel segítségül is hívniünk különösen a' világosságoknak Atyját; melly dologban sokszor ajánlottuk magunkat minden Hivéknek, hogy bennünket könyörgésekkel 's kegyes munkáikkal Isten előtt segítenénk. Végire kívántunk a' többek között menni, misoda fundamentoma legyen annak a' vélekedésnek, a' melly olly sokak között annyira fen forog, hogy tudni illik a' Jéhus Társaságának Szerzetét a' Tridentumi Gyűlés közönségesen, és néminémü kiváltképen való módon helyben hagyta, és meg erősítette; és úgy találtuk, hogy az említett Gyűlésben semmi egyéb szó arról nem vólt, hanem hogy ki vétetett az alól a' közönséges Rendelés alól, melly szerént minden más Szerzeteknek meg parantfoltatott, hogy a' *Novitiust*okat, ha ki töltik a' *Novitiatust*, ha arra valók léznek, fel engedjék elkiüdni, *profitealtassák*, vagy a' Klastromból ki vessék. Mellyre nézve világosan ki mondotta azon Szent Gyűlés, (Sess. 25. C. 16. de Regular) hogy ő semmit újítani nem kíván, sem azt meg nem akarja tiltani, hogy az említett Jéhus Társaságabeli *Clericus*ok, az ő Szerzeteknek kegyes tzelja szerént, mellyet az Ápostoli Szent Szék helyben hagyott, az Úrnak, és az ő Anyaszentegyházának szolgálhassanak.

Illy sok és illy szükséges eszközökkel élén annak okáért, segítvén bennünket, a' mint bizonyosan hiszszük, a' Szent Léleknek jelenléte és ihlése; külömben is arra kényszerítvén bennünket Hivatalunk, melly szerént szoroffan köteleztetünk mind arra, hogy a' Keresztyén Közönséges Társaságnak békeséget és tündeséget szerezzünk, azt neveljük, és erősítsük, mind arra, hogy mind azokat, tölünk ki telhető módon, el hárítsuk, a' mellyek annak csak leg kisebb akadályára és ártalmára lehetnének; és midőn látnánk más felől azt is, hogy az említett Jéhus Társaságától nem lehet többé várni azokat a' nagy és bövséges hasznokat, a' mellyekért az szerzetetett, olly sok előttünk éltt Pápáktól helyben hagyattatott, és igen sok szabadságokkal meg ajándékozott; sőt hogy vagy igen nehezen, vagy semmiképen meg nem lehet, hogy, ha ez eddig való állapotjában meg marad, az Anyaszentegyháznak igaz és állandó békesége helyre álltassék; ezek ői a' nagy, terhes, és más okoktól is, indittatván 's kényszerítettvén, mellyeket Nékiünk mind az Okoságnak Törvényei, mind a' Közönséges Keresztyén Anyaszentegyház igazgatásának leg jobb módja szolgáltat 's mellyeket szivünkben mélyen el rejtve tartunk.

követvén az említett előttünk éltt Pápáknak, 's azokközött előttünk éltt X. Gergelynek a' Lugdunumi Közönséges Gyűlésben, nyomait, mivel mostan is Szerzetről vagyon a' szó, melly mind *Institutumára*, mind Szabadságira nézve, a' Köldülő Rendek közé számláltattott; minekutánna a' dolgot jól meg hánytuk vetettük, 's bizonyosan tudjuk miben áll, Apostoli Hatalmunknak tellyes e ségéből, a' gyakran említett Társaságot el tö öljük, úgy hogy soha többé n is nevezetsek: el törlünk, és el vészünk tőlök ebben lévő minden Hivatalokat, szolgálatokat, tiztségeket, Házakat, Oskolákat, *Collegiumokat*, Vendég Háza kat, *Granciákat*, és akármelly más helyeket, akármelly Tartományban, Or szágban, Birodalomban légyenek azok; és akarmi módon ehez tartozzanak; en nek minden rendeléseit, szokásait, Törvényeit, Végezéseit, ha szinte azok es küvéssel, Apostoli meg erősítéssel, vagy akarmi egyéb módon vólnának is meg erősítve; egyátallyában és egyenként, ennek adatott minden Szabadságo kat, és valamelyek ennek közönségesén és különösen meg engedtetek, mel lyek mintha itten renddel szóról szóra ki vólnának téve, bár akármifoda *For malitassal*, mellettek fogó *Clausulakkal*, Végezésekkel akármelly *Vinculumok* alatt légyenek azok irva, ezen Levelünk erejével úgy tartjuk mintha tökéletesen és elegendendőképen elő vólnának adva. Erre nézve nyilván ki jelentjük, hogy soha ennekutánna semmi hatalma a' *Generalis Praepositusnak*, a' *Provincialisok* nak, a' *Visitatoroknak*, és ebben a' Társaságban lehető akármelly *Superioroknak* is sem a' lelki sem a' világi dolgokban, nem lézsen, hanem mind azt a' hatalmat és méltoságot, mellyel eddig ezek birtanak, adjuk egészen és mindenképen a' Püspököknek, olyan módon, olyan állapotban, olly fel étellel, olyan személyekre nézve, a' mint oda alább meg mondjuk; meg tiltván, a' mint mostan is meg tiltjuk, hogy senkit többé az említett Társaságba bé fogadni, annak ruhájába öltöztetni vagy abban *Novitiatusra* botsátani szabadságot ne légyen: a' kik pedig ez ideig bé fogadtattak, azokat a' fő, vagy másféle Fogadásoknak ki botsátására ne erefszék, olyan, és más tetzésünktől függő büntetés alatt, hogy semmi ereje nem lézsen, sem az esketésnek (*Admissionnak*) sem a' fel esküvésnek, (*Professionnak*) sőt inkább, akarjuk, hagyjuk, és parantsoljuk, hogy a' kik most *Novitiatusban* (*Tyrociniumban*) vagynak, azok egyszeribe mindjárt, egyátallyában, halasztás nélkül el botsátassanak valójában; meg tiltjuk egyszer 's mind, hogy azok, a' kik még csak a' kisebb Fogadásokat botsátották ki, és még a' Papi Rendet nem vették, a' nagyobb rendekre fel ne véteffenek, akármifoda ki fogás, és annak szine alatt is, hogy már, a' Társaságban a' *Professiot* le tették, sem hogy nekik a' Tridentumi Gyűlésnek Végezései ellen némelly Szabadságok engedtettek.

Minthogy pedig olyan szándékkal vagyunk, hogy valamiképen az Anyaszent egyháznak hasznat, és a' Népeknek békeségét igyekezzük munkálkodni, úgy ezen Szerzetnek Tagjait is, kiket személy szerént Atyaiképen szeretünk az Űrban, valamivel segíthessük és vigasztalhassuk, hogy meg menekedvén mind azoktól a' viszsa vonásoktól, veszekedésekől, és szorongatásoktól, mellyekkel

nak, a' Lelkeknek Idvelségekre többet használhassanak, ezokaért azt végezzük és parantsoljuk, hogy ennek a' Társaságnak Tagjai, a' kik tsak a' kissebb Fogadafokat botsátották ki, 's még a' Sz. Rendet nem vették, az alatt az idő alatt, mellyet nekik a' Püspökökök hagynak, melly elegendő lézzen arra, hogy az alatt valami hivatalt, szolgálatot, vagy ollyas jó embert találjanak, a' ki őket bé fogadja, de ez ne légyen leg fellyebb is több esztendőnél, attól a' naptól kezdvén számlálni, mellyen ezen Levelünk költt, annak a' Társaságnak Házai- ból, Collegiumiból, minden bizonnyal ki menjenek, fel szabadúlván minden kissebb Fogadafoknak kötelező ereje alól, hogy ollyan életnek nemire adják magokat, a' mellyet mindenik külső és belső tehetségehez, Lelke esméretihez képest, leg alkalmatosabbnak gondol az Urban: holott külömben is úgy hozták magokkal ennek a' Társaságnak Szabadságai, hogy az ollyakat ebből el lehetne botsátani, nem egyébért, hanem tsak azon az okon a' mellyet az Előjárók Superiorok, az okosággal, 's a' környül álló dolgokkal meg egyezőbbnek látanak, soha sem állatván ezeket azért Törvény eleibe, nem követvén a' rendet, mellyel a' Törvényben közönségesen élni szoktanak, 's annak folyását irásba sem tévén.

Ezen Társaság minden már fel szenteltetett, és a' Papi Renden lévő Tagjainak meg engedjük, és hatalmat adunk arra, hogy azon Házakat és Collegiumokat, a' mellyekben most vagynak, ott hagyassák, és vagy akarmelly más rendes, és az Apostoli Széktől helyben hagyattatott Szerzetbe meheffenek, holott is ha még tsak a' kissebb Fogadafokat botsátották ki a' Társaságban, a' Tridentumi Gyűléstől rendeltt Proba esztendőti ki töltsék; ha pedig a' fő Fogadaf is ki botsátották, nekik kegyelmesen meg engedjük, hogy tsak hat Hónapot töltsenek a' Probán: vagy, hogy mint Világi és Kis Papok, kívül maradjanak, de úgy, hogy azon Püspököknek, a' kiknek Diocesisekben laknak, tellyeséggel engedelmesek, és azoknak alájok yettettek légyenek: azt is végezzük annak felette, hogy azoknak, a' kik ilyen módon világi Papokká lézzenek, 's abban az állapotban maradnak, míg valahová hivataljok adódik, mind addig azon Házaknak, vagy Collegiumoknak, a' mellyekben laktanak, hasznábúl, illendő fizetések légyen, úgy mindazonáltal, hogy vigyázás légyen arra is, minémű Tereh visléssel vagynak azon Jövedelmek egybe köttetve.

Az ollyas fel esküdtek pedig kik már a' Sz. Rendekre bé állítottak, a' kik vagy attól lélvén, hogy netálam ne légyen nekik az ő sorfokhoz illendő tápláltatások, vagy hogy ollyan helyjek nem lenne, a' hol laknának, vagy pedig öreg ségek és beteges állapotjuk, 's más egyéb heyes és terhes okokra nézve ezen Társaságnak Házai- ból vagy, Collegiumaiból ki menni helyesnek nem itélnék: ottan olly moddal még maradhatnak, hogy ok a' Házakban vagy Collegiumokban semmit se parantsoljanak, tsak Kis Papi Ruhákban járjanak, és az ott lévő Püspököknek egészen a' latta légyenek. Azt pedig világosan meg tiltjuk, hogy senkit azoknak helyekbe ne végyenek bé, a' kik meg hálnak közölök;

és Helyjeiket, a' mellyeket most birnak, el ne idegenitheffék. Söt egy vagy több Házakba helyheztetnek, a' szerént, a' mint lézen azoknak száma, a' kik a' Társaság' Tagjai közzül meg fognak maradni: úgy hogy a' melly Házak külömben turessek lennének, azokat szent végekre leheffen fordítani ahoz képest, a' mint az á' Sz. Canonokkal, a' Fundatoroknak akaratjával. az Isteni Tiszteletnek öregbitésével, a' Lelkek idveffégével, és a' közönséges Haszonnal, minden helyen és időben jól és helyesen meg egyez. Azonban pedig el törölvén egészen ezt a' Társaságot, úgy hogy az soha többé ne is nevezteffék, a' Kis Papok közzül választatik egy okos és jó erköltsü ember, a' kire az említett Házak igazgatása bizattatik.

Jelentjük azt is, hogy ezen Társaságnak közönséges el törlésében bé foglaltatnak azok a' Tagjai is, a' kik akármelley Tartományokból ki tuzettettek: akarjuk azért, hogy ezek is, ha szinte már a' fellyebb való Rendekre állottanak is egyszeribe más Szerzetre álljanak, külömben Világi avagy Kis Papokká legyenek, és a' Püspököknek egészen alájok vettesenek.

A'mint a' Püspökök látják, ezeknek, a' kik a' Jesus Társaságából ezen Levelünk ereje szerént a' Világi Papok közzé akarnak állani, jó tudományjokat, magok viselését, 's jó erköltsöket: a' szerént meg engedhetik nekik, vagy meg tilthatják, hogy a' Kristus Hiveinek Gyónásokat meg halgassák, a' népnek közönségesen prédikáljanak; melly írásba tett szabadság nélkül senkinek ezek közzül azon hivatalokat viselni nem lesz' szabad. De ugyan azon Püspökök soha azt meg ne engedjek a' Világi emberekre nézve azoknak, a' kik azokban a' Házakban vagy Collegiumokban fognak lakni, mellyek az előtt a' Társasághoz tartoztanak; kiket is örökösen meg tiltunk, hogy a' Világiaknak soha, sem Gyónásokat meg ne halgassák, sem azoknak ne prédikáljanak, a' mint ezt Maga is előttünk éltt X. Gergely, az említett Közönséges Lugdunumi Gyűlésben hasonlóképen meg tiltotta. Melly dolog eránt kényszeritjük magokat a' Püspököket az ő Lelkek efméretire, hogy meg emlekezzenek arról a' terhes számadásról, mellyel az Istennek a' reájok bizattatott Juhokról tartoznak, és arról a' kemény ítéletül, mellyel az élőknek és holtaknak fő Birája az Előjárókat fenyegeti.

Akarjuk ezen kívül, hogy valaki azok közzül, a' kik ennek a' Szerzetnek Társaságában voltanak, az ifjúságot tanítja, vagy valamelley Collegiumban, vagy Oskolában *Magister*: senkinek sem lévén szabad hogy ottan uralkodjon, azt igazgassa, az abban elő forduló dolgokat folytassa, tsak azoknak leheffen a' Tanitói hivatalban meg maradni, a' kik előre jó jelét adják annak, hogy lehet bizni munkájokhoz, és tsak hogy azokba a' vetélkedésekbe, 's Hitnek Ágazatiba ne kívánjanak ereszkedni, a' mellyek, vagy azért, hogy igen megszere terjednek, vagy hogy haszontalanok, nagy veszedeléseket, 's alkalmatlanságokat szereznek; és soha az ilyen Tanitói hivatalra fel ne véteffenek, vagy, ha már abban vagynak, meg ne engedődjön, hogy szolgálhassanak, a' kik tellyes

erejekkel rajta nem lésznek, hogy az Oskolákban a' tsendeséget, és közönsé-
gesen a' Békességet fen tarthassák.

A' mi pedig a' Sz. követségeket, *Missiokat* illeti; mert ezekre nézve is
akarjuk hogy étessejenek azok, a' mellyeket ennek a' Társaságnak el töröltetésé-
ről rendeltünk: Magunk hatalmában helyeztetjük azoknak az eszközőknek el
rendelését, a' mellyek által mind a' Hitetleneket könnyebb lészzen meg téríte-
ni, mind a' veszekedéseket le tsendesíteni, és állandó békességet szerezni.

El törölvén pedig, és a' mint fellyebb mondottuk, tellyességgel erőtele-
nekké tévén az említett Társaságnak minden Szabadságait és Rendelést: adjuk
mindeneknek tudtára, hogy ha ennek Tagjai annak a' Társaságnak Hazaiból s
Collegiumiból ki jönnek és Kis Papoknak állanak; alkalmazotok lésznek, a' Sz.
Canonok és az Apóstiti Végezéseknek Rendelése szerént, hogy a' *Beneficiumo*-
kra, a' mellyekkel együt jár, vagy nem jár a' Lelkeken való gondviseles, Hi-
vatalokra, méltóságokra, Tisztviselésekre és más egyebekre fel vétessejenek; a'
mellyeket, ha a' Társaságban maradtanak volna, fel nem lehetett volna vállal-
niok, és folytatniok, a' mint ezt bódog emlékezetű XIII. Gergely Pápa 1584.
Eszkendőben Sz. Mihály Havának 10. Napján költ Hasonló Pápai Levelében,
melly így kezdődik: *Satis superque*, meg tiltotta. Meg engedjük nekik azt is,
a' mi az előtt szinte úgy meg volt tőlök tiltva, hogy a' Mife mondatért fel
vehessék az alamfnát, és mind azokkal a' hasznokkal s jótéteményekkel élhes-
sejenek, mellyektől annyiban, mint Jéhus Társaságában lévő rendes Szerzetesek,
mind örökké ki rekedtek volna. Nem külömben erőtelenekké tészszük mind
azokat az engedelmekeket és tehetségeket mellyeket nekik a' *Generalis Praepositus*
és más *Superiorok* adtanak, azoknak a' Szabadságoknak erejével, mellyeket a'
Pápaktól nyertének, hogy tudni illik az Bretnekeknek, és másoknak Könyvei-
ket, mellyeket az Apóstiti Szék kárhoztat, olvashassák, a' Bőjtölő napokat
meg ne tartssák, vagy azokon Bőjti eléségekkel ne eljenek, a' *Canonica* óráka
előbb vagy később imádkozsák, és minden más efféléket, a' mellyekkel
erősen meg tiltjuk hogy ezután ne éljenek, mert olyan szándékkal vagyunk
hogy, mint Világi Papok a' közönséges Törvénnyel meg egyező életnek ne
mére adják magokat.

Azt sem engedjük meg, hogy minekutánna ezen Levelünk Világ eleibe-
kél, és esméréteffé lészzen; valaki annak végbe vitélet, a' mit ebben parant-
solunk, akármelly szín alatt is el halaszsa, hogy vagy minket az eránt meg
instal, reánk appellál, hozzánk folyamodik, előnkbe fogja terjesztetni, és tudtunk-
ra adni az elő fordulható Kétségeket, vagy akármelly más szín alatt is, mel-
lyet el lehet, vagy nem lehetne előre látni Mert mostantól fogva egyátallya-
ban akarjuk, hogy az említett egész Társaság, és abban lévő minden Tiszt-
ség k, Hivatalok, olyan formán, és olyan módon, a' mint fellyebb mondot-
tuk, el töröltesséjenek, úgy hogy többé ne is neveztessejenek; úgy hogy, vala-
ki ezen Levelünknek bé tellyesedését megkésslelné, vagy meg aksdályoztatná,
állunk az annak idejében utána.

Hagyjuk azon kívül, és a' sz. engedelmességnek erejével parantfoljuk minden belső, vagy világi személyeknek, Szerzeteknek, akárminemű méltóságban, rendben, karban, és állapotban legyenek, nevezetesen azoknak, kik eddig ebben a' Társaságban voltak, és annak Tagjainak tartattak, hogy ne oltalmazzák se ne ostromolják, ne irjanak se ne szóljanak erről az el tőrletről, ennek indító okairól, úgy ennek a' Társaságnak *Institutumáról Regulairól*, rendelésiről, igazgatásának módjáról és akármely más dologról, a' melly eztiltelné, hanemha azt a' Római Pápa világosan meg engedni, hasonlóképen meg tiltunk mindeneket, az Anyaszentegyházból való ki rekesztésnek büntetése alatt, hogy ezen el tőrítetésnek alkalmatosságával fenkit, annyival inkább azokat, a' kik ebben a' Szerzetben voltak, boszúsággal, tsúfsággal, szóval a' vagy irással, tselekedettel, titkon, vagy nyilván, ne illesek.

Kérünk minden Keresztyén Fejedelmeket, hogy a' szerént a' hatalom, és méltóság szerént, mellyet Istentől a' Római Szent Egyház oltalmazására és védelmezésére vettenek, ahoz a' tisztelethez és engedelmességhez képe st, mellyel ezen Apostoli Szék eránt viseltetnek; azon igyekezzenek, 's azon légyenek, hogy ezen Levelünkbe foglaltatott dolog tökéletesen bé tellyesedjen; sőt Magokis el nem álván azoktól, a' mellyek ebben egyenként ki vagynak té ve, hasonló végezéseket tegyenek, es adjanak Világ eleibe, a' mellyek eleit vegyék hogy midőn ezen akaratumk végbe mégyen, a' Hívek között semmi tzivakodás per-lődés, és vizsza vonás ne támadjon.

Végezetre minden Keresztyéneket intünk, és a' Kristusnak irgalmas-ságira kérünk, hogy meg emlékezzenek arról, hogy mindnyájunknak azon egy Mesterünk vagyon az egekben, azon egy Meg Váltónk, kitül drága áron vétettünk meg, azon egy viznek feredőjével születettvén újonnan az életnek be-fzéde által, Jstennek Fiaivá, a' Christusnak örökös Társaivá lettünk, azon egy Jsten' beszédével, es Keresztyéni Tudománynak eledelével neveltettünk, és tápláltattunk, és hogy továbbá mindnyájan egy Test vagyunk a' Kristusban, egyenként pedig egymásnak Tagjai; minekokaért igen szükséges, hogy mindnyájan a' szeretnek községes kötelével egybe foglaltatván, mindenekkel be-keffégben éljenek, és hogy senkinek semmivel ne tartozzanak, hanem hogy egy-mást szeressék; mert a' ki Felebarátját szereti, a' Törvényt bé töltötte, utálván mindenek felett a' gyűlölégeket, vizsza vonásokat, tzivodásokat, egymás után való ólalkodásokat, és minden más efféléket, mellyeket az emberi nemzettségnek eleitől fogva való ellenége, az Jsten Anyaszentegyházának meg háborítására, és a' Hívek' örök boldogságának meg akadályoztatására, holmi, tük az Oskolákat illető, hitván velekedéseknek, vagy a' Keresztyéni Tökéletességnek színe alatt, ki gondolt, fel talált, es indított. Azon légyenek vég zetre min-denek, tellyes erejekkel, hogy meg szereshessék magoknak ama' valófagos és igaz böltséget mellyről így ír az Apostol Szent Jakab (Községes Levelé-nek 3. Réfz: 13. 18 v.), „Kitfoda ti köztetek bölts és tudós? mutassa meg az ő jó életéből az ő tselekedeteit, böltségre: szelidégevel: Hogyha a' keserű
iri

„ irigység vagyon bannetek. és bősázonkodás a' ti szivetekben, ne dűtfekedje-
 „ tek és ne hazudjatok az igazság ellen. Mert nem onnét fellyül származott bős-
 „ tfeleg ez, hanem földi, testi, és! Örögi: Mert a' hol az irigység vagyon,
 „ és a' bősázonkodás, ott háborúfág, és minden gonosz tfelekedet vagyon. A'
 „ melly bősázonkodás pedig onnét fellyül vagyon, először tisztá az, annakutána
 „ békefféges, mértékletes, engedelmes, tellyes könyörületellességgel, és jó gyü-
 „ möltsökkkel, it élet tétel nélkül, és tettetes nélkül vsló. A' kik pedig a'
 „ békeffégesnek szeretői, az igazságnak gyümöltséit békeffégesen vetik.,

Azt végezzük, hogy ezen Levelünkről is, azért is, hogy a' fokszor
 említett Társaságnak Superiori, és más Tagjai, és akármik egyebek, a' kiknek-
 e' dologban hasznok foroghat fen, vagy azzal tartják magok, hogy fok függ et,
 töl ő reájok nézve, ebben meg nem egyeztenek, sem erie oda nem hivattattak,
 sem ügyök meg nem halgattattott; senki soha azt ne mondhatta, hogy ebből
 valami ki maradt, vagy belé tífúzt, hogy ennek semmi haszna, semmi ereje
 nintsen, hogy Mi mást akartunk, vagy akármelley egyéb külömben nagy hiba
 eshetett ebben, a' melly ezt egészen fel bonthatná: vagy azért, hogy ezekben,
 vagy közülök valamellyikben, azokat a' körül álló dolgokat, mellyek azokat
 erőfekké tették volna, (*Solemnitások*at.) és akármelley más dolgokat, a' mel-
 lyeket meg kellett volna tartani, meg nem tartottuk, vagy akármelley más okon,
 melly akár a' Törvényből, akár a' Szokásból foly, a' *Corpus Juris*óban
 is bé foglaltatik, vagy olly szin alatt, és annak alkalmatosságával, hogy
 ez rendkívül, s tellyeséggel való meg bántással s romlással vagyon egy-
 be köttetve, vagy más okon, akármelley helyes, igaz, és *privilegiált* legyen az,
 ha mind olyan is, hogy ezt szükségésképen ki kellene tenni, hogy a' fellyebb
 valóknak erejek legyen, ezt ne vitathassa, meg ne erőtelenithesse, változtathassa,
 kétfébe, vagy Törvény elibe ne hozhassa, annak módja szerent véle ne bánhaf-
 son, sem azt ne kívánhatta, hogy elébeni allaptjába egészen visszfa tevődjön,
 ez néki meg magyaráztassék, igaz s törvényes útra vonattassék sem Más egy-
 éb törvénybeli, tartozásképen, törvényesen, vagy kegyelemből engedendő, or-
 vossággalaz ellen ne élhessen; hanem hogy ezen Levelünknek mindenkor és
 mindenütt ereje, foganatja, erőffége legyen, a' mellyek ebben vagynak tökélette-
 sen végbe menjenek mindenütt, és mindenek közönségesen és egyenként, a' kiket
 illet, vagy jövendőben akármiképen illetni fog, magokat változhatlanul ehez
 tartfák.

És hogy így, s nem külömben tehessenek ítéletet, s így végezheffenek
 a' fellyebb való minden dolgokban, a' rendes Bírak, és a' kiket az Apostoli
 Törvény Szék az ügyeknek meg halgatására ki rendel, a' Romai Anyaszent-
 egyháznak Cardinalissai, az Apostoli Széknek az Ítélet Tételben, vagy az ud-
 varoknál lévő Követei, és egyebek kik akármelley hatalommal s méltósággal
 birnak, vagy birni fognak akármelley ügyben, és Törvényes dolognak el igazi-
 tásában; nem lévén nekik, s egyiknek is közülök hatalma arra, hogy ezekről
 más:

másképen ítéljen, 's ezeket különben magyarázza; és hogy ha valaki tudja, vagy tudatlanságból különben találna tfelekedni, hazfontalan és erőtelen legyen mind az.

Nem állván ellent az Apostoli Végezésék, és Rendelések, még azok is, mellyek a' Közönséges Gyűlésekben költenek, sőt a' mennyiben szükséges, az a' Tőlünk adatott *Regula* is hogy kiki a' maga kerefeiben meg maradjon; a' sokszor nevezett Társaságnak, annak Házainak, *Collegium*inak, Templomának, esküvéssel, Apostoli meg erősítéssel, vagy akármely erősséggel meg erősített végezésék, Szokások Szabadságok, Engedelmek, és Apostoli Levelek, mellyek ezen Társaságnak, ennek *Superior*inak, ebben lévő Szerzeteseknek, és, akármiknek, akármely Renddel és *Formalitas*sal adattattak, mind azokkal, a' mellyekben meg engedődik az, a' mi az előbbekben meg tiltott. és más nékik tetfzések szerént való, végezésékekkel együtt, mellyek akár ilyen indulatból, akár a' *Consistorium*ban, akármiképen adattattak, meg erősítették, 's meg újítottak, A' mellyeknek közönségesen és egyenként hogy erejeket elegendő képen elvehessük, ha szükséges volna, hogy azokról, és azoknak Rendről, különösen, egyenként, nyilván szóról szóra, nem pedlg tsak némelly közönséges *Clausulak*ban (a' mellyek mind azon által ugyan azonokat foglalják magokban) emlekezzünk, vagy akármí módon azokat ki tégyük, vagy szükség volna, hogy e' végre más ki kerefett *Formalitas*sal élénk, mind azoknak Rendit, közönségesen és egyenként, mint egy szóról szóra, semmi azokból ki nem maradván. a' benne elő forduló *Formalitas*nak is meg tartásával, itten ki tennék, és ide bé írának: Levelünk által úgy tartván, hogy azok tökéletesen ki vagynak téve, és ide bé írva, jöllehet különben magok erejekben maradvának, de tsak ugyan, hogy a' fellyebb mondott dolgok végbe mehessenek, ezeknek; és mind azoknak mellyek említett végünknek elérésével ellenkeznek, erejeket különösen és világosan el vélszük.

Azt akarjuk pedig, hogy ezen Levelünknek szóról szóra le irtt Párjai, vagy ha nyomtatásban lésznek is; alattok lévén vala melly *Publicus Notarius*nak keze írása, és valamely belső méltóságban helyezettett Személynek Petfétje: szinte úgy hitelesek legyenek az Itéletben, és azon kívül, mint Maga ezen Levelünk lenne, ha valaki ezt mutatná.

Költt Rómában a' Nagyobbik Sz. Máriánál, a. Halász Gyűrő alatt. Sz. Jakab Havának 21. Napjan MDCCLXXIII. Pápaságunknak Ötödik Efstendejében.

NIGRONUS A CARD.

DIORONUS A CARD

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to the bleed-through effect. It appears to contain several lines of text, possibly including a name and a date.